N°. 80. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 8 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den Julij.

De kamer van afgevaardigden heeft op het einde van hare zitting van eergisteren, de begrooting van ontvangsten voor 1846, met 240 tegen 20 stemmen aangenomen. De tegenwoordige zitting dier kamer kan daarmede geacht worden een einde te hebben genomen. Die zitting was den 26sten December ll. geopend geworden, en gedurende den loop daarvan heeft de kamer 146 openbare vergaderingen gehouden. De bladen der tegenpartij beklagen zich zeer, dat bij de laatste beraadslagingen der kamer, weder groote overhaasting heeft geheerscht, ten gevolge van het verlangen der leden om naar hunne haardsteden terug te keeren. De uitgaven voor 1846 bedragen, zoo als zij tot nu toe zijn vastgesteld, 1,484,840,806 franken. De verwachting, die de minister van finantien had geopenbaard, dat ditmaal de ontvangsten de uitgaven zouden dekken, schijnt alweder niet verwezenlijkt te zullen worden. Op het papier ten minste is het cijfer der te doene uitgaven reeds eenige millioenen hooger dan dat der vermoedelijke staats-inkomsten, nietstegenstaande men zich in Frankrijk bij voortduring in eene aanmerkelijke toename van de opbrengst der belastingen verheugen mag.

— De onderscheidene dagbladen houden zich steeds bezig met den staat der onderhandelingen van den heer *de Rossi* met den pauselijken Stoel. Zoo verzekert heden het dagblad *le Commerce*, bijzondere tijdingen uit Rome ontvangen te hebben, volgens welke het zeker scheen, dat het hof van Rome, toegevende aan den sterken aandrang van het fransch gouvernement, zich verbonden had, om het klooster- of in gemeenschap leven der jesuiten af te schaffen. *La Presse* gaat heden nog verder, en zegt dat de heer *de Rossi* volkomen in zijne zending is geslaagd. De superieur van de order der jesuiten, had aan de tegenwoordig in Frankrijk bestaande gestichten der kompagnieschap bevel gezonden zich te ontbinden, geen novices aan te nemen en over te gaan tot den verkoop hunner vaste goederen. — Het zal nog moeten blijken of dit berigt in alle opzigten naauwkeurig is.

— De minister van binnenlandsche zaken *Duchatel*, is met zijne familie over Brussel naar de badplaats Ems vertrokken. Het interim van het ministerie zal door den minister van de openbare werken, *Dumon*, worden waargenomen.

In de kamer der gedeputeerden is onder de leden spraak geweest van de benoeming van een twintigtal nieuwe pairs. Daaronder zou behooren de tegenwoordige president der kamer, de heer *Sauzet*; het ministerie zou zulks met het oogmerk doen, om den heer *Dupin* weder aan zich te verbinden en hem bij de volgende zitting tot president der kamer te doen benoemen.

— Het ministerie heeft eindelijk een besluit genomen opzigtelijk de zeventien kweekelingen der polytechnieke school, die verleden jaar van de studien zijn uitgesloten. Zij kunnen dit jaar tot het examen worden toegelaten, maar verliezen een jaar in hunne ancienniteit.

— Laatstleden Donderdag is er op het ministerie van marine een raad der admiraliteit gehouden, waarin de minister *Mackau* zijne plannen betrekkelijk de formatie van een fransch eskader op de Afrikaansche kust heeft medegedeeld.

— Men zegt dat de minister sir *R. Peel* in de maand Augustus Frankrijk zal komen bezoeken.

— Men verzekert dat, zoo goed als bepaald is, dat de fransche etablissementen op Nieuw-Zeeland zullen worden verlaten.

— Men wil hier, naar aanleiding van Zwitsersche bladen weten, dat Dr. *Steiger* thans toebereidselen maakt om naar Amerika te vertrekken. De aanvraag tot uitlevering, door de autoriteiten van Lucern aan de kantons van Bern, Zurich en Thurgau gedaan, alhoewel geweigerd, zou hem tot dat besluit gebragt hebben.

— Te Madrid heeft, volgens berigten van daar, van den 28sten Junij, dien dag en den vorigen avond vrij wat gisting geheerscht ten gevolge van door de Regering genomene maatregelen van voorzorg tegen eene volksbeweging. Een deel der troepen van de bezetting bleef in de kazernen onder de wapenen. Wat de regering eigenlijk vreesde, was onbekend. Sommigen meenden, dat de Esparteristen eene poging wilden doen om de staatsregeling van 1812 met geweld te herstellen. Anderen spraken van eene Carlistische beweging. Het gerucht, dat de Koningin op hare reis ook de Baskische provincien zou bezoeken, had te Madrid eenen onaangenamen indruk gemaakt. Men meende, dat zij daar moeijelijk zou kunnen komen, zonder aan den wensch tot herstel der aloude privilegien toe te geven. De tijdingen uit Rome over de daar gevoerde onderhandelingen waren, niet gunstig. Van de zijde des Pausen werd het vastellen eener dotatie voor de Spaansche geestelijkheid gevorderd, en daar dit niet kon worden toegestaan zonder medewerking der cortes, bleven de onderhandelingen slepende.

De laatste berigten uit Madrid van den 29sten Junij houden het volgende:

»De gisteren genomen maatregelen van voorzorg, zijn ook heden voortgezet, alhoewel er geen noodzakelijkheid toe bestond. De rust is volkomen en de gestrenge maatregelen jegens eenige officieren van het regement de la Reina, welke ter kennis van het leger zijn gebragt, zijn voldoende om aan de vijanden van het gouvernement te toonen, dat dit niet kan verrast worden en uiterst waakzaam is. De kolonel van gezegd regement heeft zelf aan het gouvernement de karlistische gevoelens van drie kapiteins en drie luitenants van zijn regement kenbaar gemaakt. In de tegenwoordige omstandigheden was de afzetting dier officieren onvermijdelijk, als zijnde het thans meer dan ooit noodig dat er een goede geest in het leger heerscht.

— De jongste bulletins uit Barcelona luiden zeer voldoende. De gezondheid van de koningin verbetert en de rust is op dit punt zoowel al te Madrid volkomen.

— Ter beurze van heden (5 Julij) waren genoteerd: 5 pCt. 121,05; 3 pCt. 83,40; Rom. L. 104 1/8.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Julij.

Volgens berigten uit St. Petersburg, hebben HH. MM. de Keizer en Keizerin van Rusland, den 18 Junij met Hoogstderzelver gasten, Prins *Frederik* der Nederlanden, zijne gemalin en kinderen, en Prins *Karel* van Pruissen, hun paleis op het eiland Jelagin verlaten en zich met de stoomboot *Newa* naar Peterhof begeven.

— In het Russische rijk zijn in den loop van het jaar 1844 verschenen 837 oorspronkelijke werken en 53 vertalingen. Een getal van 56 tijdschriften is aan de boekcensuur aangeboden, de meeste van een wetenschappelijken aard. Er zijn vele werken in het Arabisch en Turksch uitgekomen, en sedert eenige jaren, neemt het getal werken toe, die in het Hebreeuwsch worden uitgegeven. 718,713 boekdeelen zijn van buiten ingevoerd, in 1843 was dat getal bijna 600,000. 1,339 Boekwerken zijn door de censuur aan de eigenaars teruggezonden. In Polen zijn er 459 werken uitgekomen van welke 325 in de poolsche, en 134 in de hebreeuwsche taal, behalve de tijd- en tooneelschriften, die onder bijzonder toezigt staan; 92,384 boekdeelen zijn van buiten ingevoerd.

— De Bondsvergadering heeft een den 12 Junij genomen besluit doen afkondigen, waarbij de onderscheidene Duitsche regeringen verzocht worden, om al de geschriften, welke door het te Zurich en Winterthur gevestigde zoogenaamde « letterkundige kantoor » worden uitgegeven, in hare Staten te verbieden. — Een ander,

den 2 afgekondigd besluit der genoemde vergadering, van den 19 Junij, verklaart, dat al de Duitsche regeringen met elkander overeengekomen zijn, om, gelijk de hoven van Groot-Brittanje, Oostenrijk, Pruissen en Rusland zich bij traktaat van den 20 December 1841 verbonden hebben, om den slavenhandel tegen te gaan, dien handel te verbieden en als zeerooverij te straffen. — Bij een derde besluit, van den 19 Junij, heeft de Bondsvergadering, ter bescherming van den letterkundigen eigendom, den bij besluit van November 1837 tegen den nadruk bepaalden tijd van 10 jaren verlengd, en vastgesteld, dat de letterkundige geschriften of de kunstwerken voortaan, in de Bondsstaten, niet mogen worden nagedrukt gedurende het leven des schrijvers en 30 jaren na deszelfs dood.

— De Malthezer-orde is wederom in hare opkomst, en nu de oostenrijksche aartshertog *Frederik* er lid van is geworden, heeft zij eenen nieuwen verdediger gekregen, welken men meent, dat spoedig tot Grootmeester zal worden verheven. De ridders hebben aan de Sicilische regering aanvraag gedaan, om het eiland Ponsa te mogen bezitten, hetgeen ten zuidwesten van Terracina eene goede, hoewel niet groote, haven heeft; aldaar willen zij eene quarantaine voor de geheele westelijke kust van Italië aanleggen. Men heeft de ridders aangemoedigd, om thans het zwaard tegen den slavenhandel te trekken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Julij.

Door de Provinciale Staten van Gelderland, Zeeland en Vriesland, zijn als leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal benoemd:

Gelderland, de heeren mr. *M. J. de Man*, en mr. *R. Scheers van Harencarspel*, beiden herkozen;

Zeeland, de heer mr. *J. F. Bijleveld*, lid van de Provinciale Staten, wonende te Middelburg, ter vervanging van den heer mr. *J. G. Hinlopen*, welke verzocht heeft bij de verkiezing niet meer in aanmerking te komen;

Vriesland, de heer mr. *A. Telting*, bij herkiezing.

— De *Staats-Courant* behelst heden een koninklijk besluit van den 5den dezer, op nieuw aflosbaar stellende een kapitaal van *f* 5,035,200 4½ pCt. schuldbekentenissen van het voormalig Amortisatie-Syndikaat. Dit besluit behelst de volgende Artikelen.

Art. 1. Op den *eersten Augustus* 1845 zijn *in geld* aflosbaar de schuldbekentenissen, begrepen in de *zes en twintig* aan de beurt liggende reeksen welke bij de voormelde algemeene loting zijn uitgetrokken, en alzoo een kapitaal van *vijf millioen vijf en dertig duizend twee honderd gulden.*

Met den 1sten Augustus 1845, is op de schuldbekentenissen behoorende tot deze *zes en twintig* reeksen, geene rente meer verschuldigd.

Art. 2. De houders der krachtens het vorig artikel aflosbare schuldbekentenissen kunnen dezelve, vergezeld van al de onvervallen coupons, waarvan de eerste vervalt den *eersten October* 1845, ter aflossing aanbieden bij den Agent van het ministerie van Finantien te *Amsterdam* op den 1sten Augustus 1845 en vervolgens.

Het kapitaal met vier maanden rente wordt aan hen voldaan bij assignatie op de Nederlandsche Bank.

— Bij besluit van den 4den Junij jl., n°. 70, heeft Zijne Majesteit tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd mr. *P. P. van Bosse*, referendaris bij het departement van Finantien.

— Bij Koninklijk besluit van den 4den Julij 1845, n°. 60, is

1°. aan den heer *P. A. Ossewaarde*, een eervol ontslag verleend als secretaris-generaal van het ministerie van Finantien, en dezelve benoemd tot raad-adviseur bij hetzelve ministerie;

2°. tot secretaris-generaal van het ministerie van Finantien benoemd, de heer *D. van Hoytema*, thans referendaris bij hetzelve ministerie.

— De Minister van Finantien heeft ter kennisse van het algemeen gebragt, dat er thans ook gelegenheid is om zes malen in de week van hier *over Ostende* brieven naar *Engeland* te verzenden of langs denzelfden weg in dat Rijk uit Engeland te ontvangen; edoch alléén voor de brieven waaromtrent dit bepaaldelijk door eene duidelijke aanwijzing op het adres van de zijde der afzenders verlangd wordt. Deze brieven zullen voorts, in tegenoverstelling van die welke langs den regtstreekschen weg verzonden worden, in beide landen aan eene gedwongene frankering over een gedeelte van den afstand onderworpen zijn.

— In de *Staats-Courant* leest men heden:

»Op den 30sten Junij, den laatsten dag van het academie-jaar, had aan de Koninklijke academie te *Delft* wederom het openlijk examen plaats der doctoren in de regten, die zich aldaar door de studie der taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie hadden voorbereid, om als koloniale ambtenaren der eerste klasse te kunnen optreden.

Het examen werd afgenomen ten overstaan van eene door den Minister van Binnenlandsche zaken benoemde Commissie, waaraan was toegevoegd de heer *D. Lenting*, vroeger predikant te Batavia, thans te Zeist; terwijl ook nu weder de Minister van Kolonien zelf zijne bijzondere belangstelling toonde, door, vergezeld van den heer Staatsraad *van der Vinne*, het examen bij te wonen.

Het examen liep over de Javaansche en Maleische talen, de land- en volkenkunde van Nederladsch-Indie, het Mohammedaansche regt en de Javaansche wetten en instellingen. De heeren mrs. *R. A. Eekhout* en *L. T. J. Verenet*, gaven in alle deze vakken allezins voldoende bewijzen van welbesteedde vlijt en gelukkige vorderingen, zoodat hun, na den afloop van het examen, te kennen gegeven werd, dat hetzelve aan de commissie voldaan had, en dat hun, ten bewijze daarvan, het academisch diploma in forma zou worden uitgereikt.

De hulpmiddelen van onderwijs in de bovengenoemde vakken zijn in het jongst verloopen jaar aanmerkelijk vermeerderd.

Bijzondere opmerking verdient daaronder het door den leeraar *Meursinge* bewerkt en uitgegeven *Handboek van het Mohammedaansche regt, in de Maleische taal.* Het handschrift van een door den heer *J. F. C. Gericke* zamengesteld Javaansch woordenboek, waarvan in het vorige jaar bij gelijke gelegenheid melding gemaakt werd, is reeds voor een groot gedeelte ontvangen en door den hoogleeraar *Roorda* voor de uitgave bewerkt, zoodat thans met den druk een aanvang gemaakt kan worden.

Volgens ontvangene berigten wordt ook het uitvoerig Javaansch woordenboek van de heeren *Winter* en *Wilkens* te Soeracarta met ijver voortgezet. De bibliotheek is met onderscheidene nieuwe Javaansche handschriften verrijkt, als ook met eene verzameling van schetsen en teekeningen der merkwaardige op Java bestaande monumenten van vroegere beschaving en godsdienst, vervaardigd door wijlen den schilder *Sieburgh*.

— De *Staats-Courant* van den 4den dezer maakt bekend de wet van den 19den Junij 1845, betreffende den tijdelijken afstand van het beheer en genot der domaniale steenkolenmijnen te Kerkrade.

— Bij besluit van den 30sten Junij jl., n°. 59, heeft Z. M. tot gewoon hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren bij de hoogeschool te Groningen, benoemd den heer *J. J. P. Valeton*, thans predikant bij de Waalsche gemeente te Middelburg, ter vervanging van den naar Leiden vertrokken hoogleeraar *Juynboll*.

— H. M. de Koningin is gisteren middag omstreeks 1 uur naar Soestdijk vertrokken. Hoogstdezelve is per extra spoortrein kwartien voor twee ure te Amsterdam aangekomen, en heeft, na een oogenblik toevens, de reis langs den Rijnspoorweg vervolgd.

— Uit 's Hertogenbosch meldt men van den 1sten dezer:

»Men verneemt dat de kamer van koophandel alhier, zich tot de Provinciale Staten dezer provincie gewend heeft, met verzoek dat er ernstig werk gemaakt worde van de opruiming der zandbank, welke sedert lang den mond der Dieze verstopt. Jaarlijks is daarover door die kamer een adres aan Z. M. den Koning opgezonden, en herhaaldelijk is de tusschenkomst van verschillende autoriteiten verzocht, zonder dat er nog eenige duurzame en afdoende verbetering heeft kunnen verkregen worden."

— Uit 's Bosch schrijft men van den 3den Julij:

»Door den overdadigen toevoer van Belgische centen, zijn alhier kooplieden, die dezelven bij duizenden van tijd tot tijd ontvangen hebben, en er niet dan met groot verlies van af kunnen komen. Dien ten gevolge zijn eenige kooplieden en winkeliers dezer stad overeengekomen, dezelve niet meer in ontvangst te nemen, dan in den kleinhandel, 11 stuks voor de waarde van 10 N. c."

Reeds voor geruimen tijd is een dergelijke maatregel alhier, door de bemoeijing der kamer van koophandel, genomen, en zijn sedert alle belgische centen, daar men ze hier volstrekt niet meer aanneemt, ook niet in den kleinhandel, uit de omzetting verdwenen.

— Uit Utrecht meldt men van den 4den.

»Wij vernemen dat een aantal versch gesnoeide guldens in omloop zijn, welker gemiddeld gewigt niet meer bedraagt dan $^{11}/_{16}$ van het gewigt van gelijk aantal *van oude afgerande en afgesleten* guldenstukken, zoodat het vermeerderd verlies voor den Staat moet worden geschat op 31¼ pCt. Het is hoog tijd, dat door de regering maatregelen worden genomen, om aan deze voor het algemeen schadelijke misdrijven een einde te maken."

— Uit Harderwijk schrijft men:

»Er heeft zich hier eene maatschappij gevormd, om een gedeelte

der Zuiderzee, tusschen Doornspijk bij Elburg en Nijkerk, groot 7000 bunders, in te dijken. Hiervoor zou ƒ 4,000,000 benoodigd zijn. De concessie is reeds aangevraagd. Onder de voordeelen van die indijking zou wezen het verkrijgen van eene goede haven."

— Men meldt uit Assen van den 3den dezer:

» Wij verheugen ons aan onze lezers eene voor deze provincie hoogst belangrijke tijding te kunnen melden, hierin bestaande, dat de heer Gouverneur bij het openen der vergadering op den 1 Julij, aan de Provinciale Staten de zoo gewigtige mededeeling heeft gedaan, dat Z. H. E. G. op het denkbeeld gekomen zijnde, van de tegenwoordig zich algemeen openbarende gunstige neiging der kapitalisten om hunne fondsen in industriële ondernemingen te plaatsen, gebruik te maken tot het verwezenlijken en tot stand brengen der zoo algemeen en zoo lang gewenschte kanalisatie van Drenthe, voor eenige maanden de noodige daartoe strekkende voorstellen heeft gedaan aan eene der mededingende compagnieschappen, tot het aanleggen van spoorwegen in de Noordelijke provincien, die van de heeren *S. H. Balkema* en *Co.*; dat die voorstellen den meesten bijval hebben gevonden, ten gevolge waarvan dezer dagen door gemelden heer *Balkema* aan den Minister van Binnenlandsche het verzoek is ingediend om concessie tot de uitvoering van die algemeene kanalisatie van ons gewest, in verband met den aanleg van Zwolle over Meppel en Assen naar Groningen, met vertakkingen naar Delfzijl en naar de Hannoversche grenzen; eindelijk, dat de Minister van Binnenlandsche zaken, bij besluit van 28 Junij jl. het verleenen van die dubbele concessie, behoudens nadere overwegingen opzigtelijk den aard en rigting der vertakkingen naar Delfzijl en naar de Hannoversche grenzen, aan meergemelden heer *S. H. Balkema* voorlooping heeft toegezegd.

— Voor eenige dagen is te Utrecht eene, aan de administratie van 's Rijks belastingen, onbekende bergplaats voor sterke dranken ontdekt, welke gebleken is eene zeer vindingrijk ontworpene geheime gemeenschap met eene naburige branderij te hebben. Door den ijver en het overleg van den heer controleur *Mullemeister* en van zijne onderhoorige rijks- doch ook van stedelijke ambtenaren der belastingen, is men op het spoor gekomen van deze waarschijnlijke daad van misleiding, zijnde in de onbekende bergplaats eene niet onaanzienlijke hoeveelheid sterken drank aanwezig gevonden, en van dit een en ander proces-verbaal opgemaakt. Deze daadzaken verwekken te meer opspraak, daar het van algemeene bekendheid is, dat de nijverheid van den betrokkenen brander, reeds twee jaren lang met de meeste welwillendheid door de hoofdadministratie der belastingen in die provincie te gemoet gekomen, herhaalde malen krachtdadig door het ministerie is ondersteund, door verschooningen ter oorzake van gebreken in zijne toestellen en door kwijtschelding van aanzienlijke sommen ten gevolge van dien; al hetwelk niet veroorloofde, zulk een bestaan te vooronderstellen, doch waarvan het aanwezen nog door de regtbanken moet worden uitgesproken.

— Volgens ontvangen opgave heeft de opbrengst van het vervoer van reizigers en goederen op den Rhijnspoorweg, gedurende de maand Junij bedragen ƒ 66,192.17, hetgeen met de opbrengsten der vorige vijf maanden, ƒ 140,835.34½, uitmaakt een bedrag van ƒ 207,027.51½.

— Uit Rotterdam schrijft men van 4 Julij:

» In het afgeloopen jaar vernamen wij en hebben ook vermeld, dat het gouvernement het stoomschip *Batavia* had aangekocht, met het loffelijk doel, om het te doen dienen tot de dienst tusschen Java en Singapore. Het volgende verslag van den tegenwoordigen spoedigen en gemakkelijken overtogt van Europa naar Britsch-Indie doet zien, hoe wenschelijk het is, dat die dienst zoo spoedig mogelijk in werking worde gebragt.

Onze particuliere berigten van Ceylon melden, dat de reis van Holland naar Batavie in den korten tijd van 42 dagen zou kunnen worden afgelegd, en ten betooge daarvan strekke de volgende mededeeling:

De reis van hier naar Marseille kan in 5 dagen worden afgelegd en van daar in 8 naar Alexandrie. De togt naar Caïro duurt ruim 24 uren en is zeer gemakkelijk. Van Alexandrie naar Aflé wordt die afgelegd in een vaartuig, veel overeenkomst hebbende met de barge van Amsterdam naar den Helder, en eveneens door paarden getrokken. Aan den Nijl gekomen, gaat men over op eene stoomboot, waarmede de reis verder naar Caïro wordt volbragt. Van deze laatste plaats wordt de togt door de woestijn naar Suez binnen 17 uren gedaan, in een met 4 paarden bespannen rijtuig. Gedurende deze reis wordt tweemalen gerust en is gelegenheid tot dejeuneren, dineren en slapen, hetgeen alles zeer goed is.

Te Suez neemt men passage op de stoomschepen, die van daar geregeld naar Ceylon varen.

In zes dagen wordt de afstand van Suez naar Aden afgelegd, waar kolen worden ingenomen en één dag oponthoud plaats heeft; van daar naar Ceylon duurt de reis tien dagen.

Van deze laatste plaats is thans nog geene geregelde gelegenheid naar Singapore; maar in den loop der maand Augustus aanstaande, zal eene geregelde maandelijksche stoomvaart worden aangelegd tusschen Ceylon en Singapore, en van daar naar Canton, in verband met de stoombooten van Calcutta en Madras.

De eerste mail, welke met die dienst zal verzonden worden, is den 24sten Junij van Londen vertrokken, gelijk wij bereids hebben gemeld. Men beschouwde het te Londen als een gunstig tijdstip in de betrekkingen met China en beloofde zich van die dienst goede uitkomsten.

Indien nu het gouvernement zijn voornemen ten uitvoer brengt — en wij hebben daartoe alle hoop, vermits wij vernemen, dat aan het schip, in het hoofd dezes gemeld, met ijver wordt gearbeid — en eene geregelde vaart van Batavia op Singapore in werking bragt, dan konden, daar de reis tusschen deze beide plaatsen in 5 dagen kan geschieden, de brieven, paketten en passagiers, gelijk wij hier boven zeiden, in 42 dagen van 's Hage naar Batavia en vice versa worden overgebragt, zoo als nog duidelijker blijken zal uit de volgende recapitulatie: van Rotterdam naar Marseille 5 dagen; Marseile naar Alexandrie 8 dagen; Alexandrie naar Suez 2 dagen; Suez naar Ceylon 17 dagen; Ceylon naar Singapore 5 dagen; Singapore naar Java 5 dagen; te zamen 34 dagen.

Men leest in de *Staats-Courant*: Volgens de dagbladen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 29. April jl., had men in de Kaapstad berigten van de Noord-Oostelijke grenzen ontvangen » van een zeer smartelijken aard," zoo als de *Zuid-Afrikaan* zegt. Tusschen de Griqua's en de uitgewekene boeren had een gevecht plaats gehad, waarin van weerszijden eenige dooden waren gevallen, en ten gevolge daarvan waren Engelsche troepen, zoowel uit Grahamstad als uit Colesberg naar de Oranje-rivier opgerukt, om de Griqua's *tegen* de boeren te ondersteunen. » Dat onder de grensbewoners eene opgewektheid van gevoelen daarover ontstaan is, zegt genoemd blad, behoeft men zich niet over te verwonderen; maar hetgeen het volk in dit gedeelte der kolonie nog meer behoorde te verwonderen, is de volslagen onkunde, waarin wij verkeeren omtrent de wezentlijke oorzaken, welke beide partijen in zulk eene vreeselijke aanraking hebben kunnen brengen. Indien deze oorzaken aan het gouvernement bekend waren, dan heeft het eene verschrikkelijke verantwoordelijkheid op zich geladen door niet vroeger in de hoedanigheid van bemiddelaar tusschen beiden te zijn getreden. Wie kan zeggen, waar het nu eindigen zal.?"

Aan het jaarlijksch verslag van den Gouverneur en de Gedeputeerde Staten der provincie Noord-Holland, aan de Provinciale Staten, in hunne gewone vergadering, gisteren te Haarlem geopend, ontleenen wij het navolgende:

Staat der bevolking. De bevolking bedroeg op 1 Jan. 1844 in de steden 290,806, in de gemeenten 165,514, totaal 456,320.

Gedurende het jaar 1844 zijn geboren 17,671, van elders ter woon in deze provincie gevestigd 658, te zamen 18,329; overleden 13,979, de provincie met er woon verlaten 571, te zamen 14,550. Aldus is de bevolking vermeerderd met 3,779, zijnde ruim 1/120ste der bevolking. — De bevolking dezer provincie bedroeg alzoo op 1 Januarij 1845 in de steden 292-491, in de gemeenten 167,608, totaal 460,099.

Gedurende 1844 zijn geboren in de steden, wettige geboorten van het mannel. geslacht 5,257, van het vrouwel. 4,800, te zamen 10,057; onechte geboorten van het mann. geslacht 589, van het vrouwel. 476, te zamen 1065. — In de gemeenten, wettige geboorten van het mann. geslacht 3,333, van het vrouwel. 3,058, te zamen 6,391; onechte geboorten van het mannel. geslacht 77, van het vrouwel. 81, te zamen 158. — Totaal der geboorten 17,671.

Zoodat het bedrag der geboorten, in rede tot de bevolking, is geweest als 1 tot 25,82; zijnde die verhouding in het vorige jaar geweest als 1 tot 26,37. Het grootste getal geboorten (1,664) viel in de maand Maart; het kleinste getal (1,290 in de maand Junij).

Gedurende 1844 zijn overleden in de steden, van het mannel. geslacht 4,410, van het vrouwel. 4,435 te zamen 8,845, levenloos aangegeven 682, totaal 9,527. — In de gemeenten, van het mannel. geslacht 2,201, van het vrouwel. 2,001, te zamen 4,202, levenloos aangegeven 250, totaal 4,452. — Totaal-generaal der overledenen 13,979.

Zoo dat het bedrag per sterfgevallen, in rede tot de bevolking is geweest als 1 tot 32,64; zijnde die verhouding in het vorig jaar geweest als 1 tot 33,81. Het grootste getal sterfgevallen (1,61) viel in de maand December; het kleinste (883) in de maand Augustus.

Er zijn in dit gewest, gedurende 1844, 3,887 huwelijken gesloten, als: in de steden 2,493, en in de gemeenten 1,394, te zamen 3,887.

In 1844 zijn 17 echtscheidingen uitgesproken, waarvan 14 te Amsterdam, 2 te Haarlem en 1 aan den Uithoorn.

De bevolking van Zuid-Holland bedroeg, op den 1 Januarij ll., een getal van 553,356 zielen en wel in de steden 289,538, en ten platten lande of in de overige gemeenten 263,818; terwijl in de verschillende garnizoenen zich bevonden 5186 militairen en in de gevangenissen 1870 gedetineerden, welke allen onder dit getal berekend zijn.

Geboren in het vorig jaar 11,622 jongens en 11,102 meisjes, te zamen 22,724 zielen; overleden 8437 van het mannelijk en 8036 van het vrouwelijk geslacht, totaal 16,473, huwelijken 4,292; echtscheidingen 11.

De hierboven opgegeven bevolking van 553,356 zielen, vergeleken met den stand van dezelve op 1°. Januarij 1844, toen zij 546,975 zielen bedroeg, wijst een vooruitgang van 6381 aan, en was, wat de geloofsbelijdenis aanbelangt, verdeeld als volgt:

394,257 Hervormden, 133,344 Roomsch-Katholijken, 1104 dito van de Clerezy, 10,899 Evangelisch-Lutherschen, 306 Herstelde dito, 3107 Remonstranten, 636 Mennonieten, 8932 Hoogduitsche Joden, 269 Portugesche Joden, 502 niet genoemde gezindheden, totaal 553,356 zielen.

Onder het getal der Hervormden moeten worden begrepen: 782 Afgescheidenen, 141 Episcopaalschen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag waren genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $64^{1}/_{8}$; 3 pCt. $78^{1}/_{2}$; 4 pCt. $101^{13}/_{16}$; Amort.-Syndik. $4^{1}/_{2}$ pCt. $100^{1}/_{4}$; Handelm. $158^{5}/_{8}$; Arnhem Spoorweg $113^{1}/_{4}$; Rusland $109^{1}/_{4}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $77^{1}/_{4}$; Leening 1831 en 1833 101; 4 pCt. bij *Hope* $94^{1}/_{4}$; Id. bij *Stiegl.* $92^{13}/_{16}$; Spanje $23^{3}/_{8}$; Onbep. St. $22^{1}/_{4}$; Coupons $24^{3}/_{4}$; 3 pCt. $40^{5}/_{8}$; Portug. te Lond. 3 pCt. 58; Oostenr. Metall. 114; Nap. Certif. 5 pCt. $95^{3}/_{4}$; Amerika Bank *f* 7,—; Braz. $92^{5}/_{8}$; Columbia ex Venez. $15^{7}/_{16}$; Mexiko te Lond. 5 pCt. $32^{1}/_{2}$; Spanje Binnenl. 3 pCt. $31^{3}/_{16}$.

Advertentiën.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.